

A R A R A T 2 0 0 1 . g o d i n e / 2 2 . 8 . 2 0 0 1 - 5 . 9 . 2 0 0 1 . /

PO POZIVU TURSKE PLANINARSKE FEDERACIJE U MEĐUNARODNOJ EKSPEDICIJI NA ARARAT IZ VOJVODINE UČESTVUJU:

Goran Ferlan
PSD "Borkovac" Ruma

Roden 5. marta 1963. u Rumi. Zaposlen je u vojski Jugoslavije. Od 1988. do 1998. istrcao 43 maratona. Godine 1996. penje se na Kalapatar (5545 m) na Himalajima i Akonagvu (6962 m) na Andima. Godine 1997. postaje član PSD "Borkovac" iz Rume i osvaja Mon Blan (4807 m). Kao prvi Jugosloven iz sadašnje Jugoslavije 1998. osvaja vrh preko osam hiljada Čo O Ju (8201 m). Sa severne strane 1999. godine penje se na Ama Dablam (6956 m) na Himalajima. Everestu prilazi sa južne strane 2000. Stiže do visine od 8650 m. U toku uspona kao aklimatizaciona priprema penje se na Kalapatar (5545 m) i Pokalole (5100 m). 2001. godine po drugi put osvaja Mon Blan (4807 m)

Milivoj Erdeljan
PSD "Zanatlja", N. Sad

Roden 21. septembra 1964. u Novom Sadu. Zaposlen u DD "Jugodentu", kao elektrotehničar. Član PSD "Jugodent" postao 1976. godine, a od 1990 je član PSD "Zanatlja". Popeo se na gotovo sve najviše vrhove SFRJ, Balkana, a 1989. učestvovao u ekspediciji na Kavkaz.

IZVEŠTAJ SA EKSPEDICIJE

22.8.2001.- Beograd, u 7,00h voz krećemo za Istanbul gotovo praznim vozom. Voz prolazi kroz Niš (12,10h), Pirot (14,00h), granica sa Bugarskom (14,15-15,25h), Sofija (17,20-18,10h).

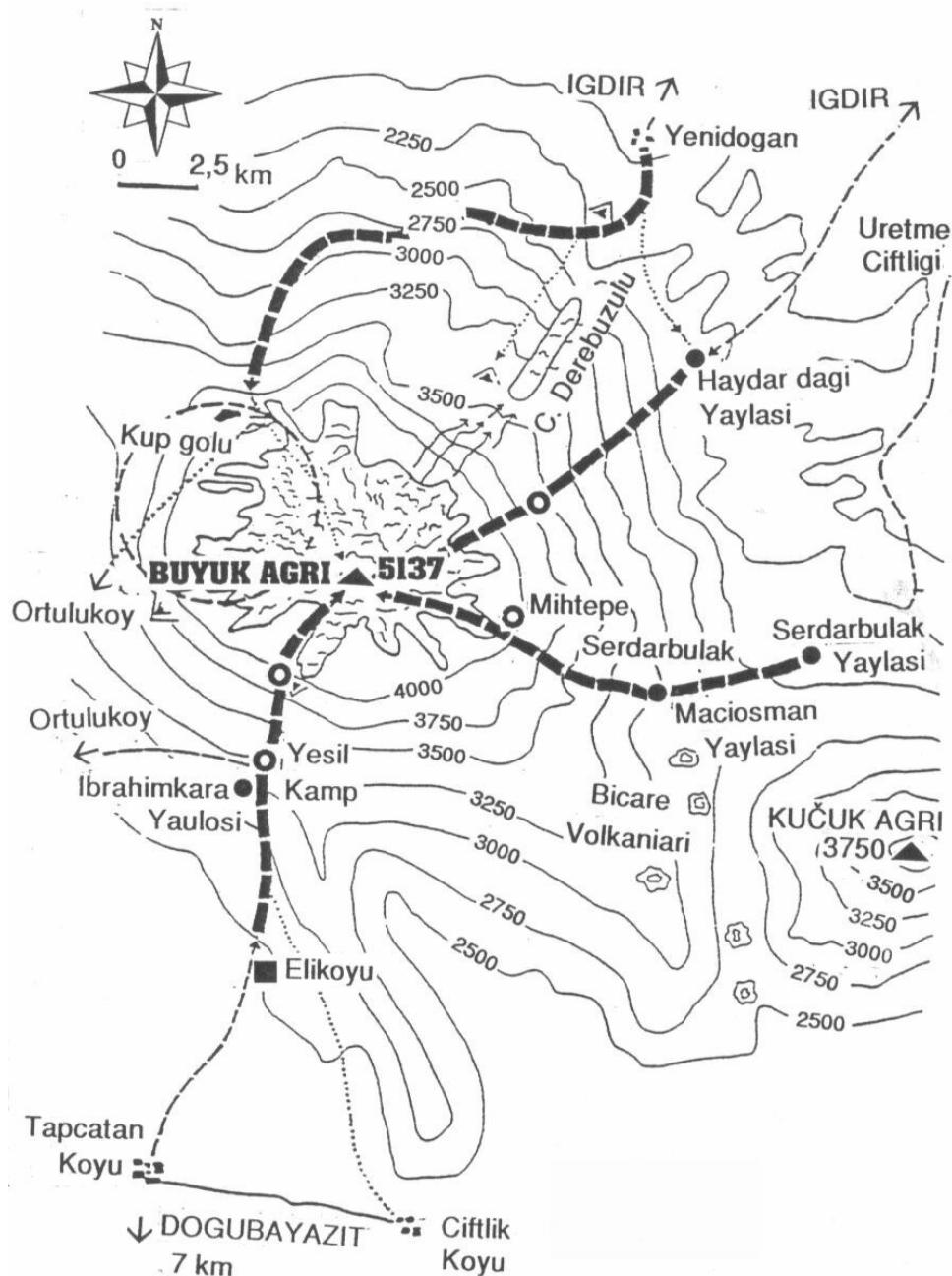
23.8.2001.- Stiže na Tursku granicu u Kapikule u 6,15h. Plaćamo ulaznu vizu za Tursku 10 \$ i bez nekih problema u 8,10h pošto smo namestili naše satove na Tursko vreme (jedan sat unapred) krećemo za Istanbul gde stižemo u 13,30. Dočekuje nas lep i sunčan dan (29°C). Prebacujemo se brodom koji često saobraćaju preko Bosfora (1 karta oko 1 DM) na Azijski kontinent do Hajderpaše železničke stanice. Hajderpaša je glavna stanica za Azijski deo Turske. Pošto je ostavljanje stvari u garderobi jako skupo (3 DM po prtljagu na sat) na smenu pazimo na stvari i obilazimo grad. U 22,00 krećemo za Ankaru isto gotovo praznim vozom.

24.8.2001.- U 7,15 smo u Ankari, a već u 8,40 krećemo vozom koji saobraća utorkom, petkom i nedeljom za Kars (zadnja stanica) odnosno Erzurum. Vreme je toplo i lepo. Prolazimo kroz Kirikkale (11,00h), Yerkay (13,30h), Kajzer (16,50-17,00h), Sivas (21,05-21,25h). Voz je izuzetno čist i uredan.

25.8.2001.- Tačno po redu vožne smo u Erzurumu u 7,35h. Nama predstoji još 100 km vožnje vozom do Horasana gde smo u 9,05 h. Mala turska mahala. Redovnom autobuskom linijom prebacujemo se u 10,00 h do Agrija (6,5 DM jedna karta) gradića od 68 000 stanovnika koji se nalazi na nadmorskoj visini od 1632 m, našeg zbornog mesta gde smo u 11,00h. Prvi smo stigli. Smeštamo se u hotel "Buyuk Agri" sa tri zvezdice koji se nalazi u samom centru Agrija. Pošto ubrzo stižu i organizatori i ostali gosti odlazimo na ručak, a zatim večeru u Vladinu rezidenciju gde je bio i prvi skup svih učesnika ekspedicije. Bilo je prisutno sto planinara od toga 37 iz inostranstva i to iz 13 država: Jermenija, Azeberdžan, Austrija, Britanija, Štotska,

Iran, Rumunija, Jugoslavija, Makedonija, Bugarska, Mađarska, Rusija i naravno domaćini Turska.

26.8.2001.- Pošto smo prvo položili cveće na spomenik ocu Turske Ataturku, sedamo u dva autobusa i uz pratnju vojske u 11,20 krećemo za Dogubajazit koji se nalazi na oko 1500 m/nv i udaljen je oko 30 km od granice sa Iranom. Na samom ulazu u Dogubajazit Ararat se po prvi put ukazao pred nama. Put nas vodi do Isak Pašine palate koja je locirana istočno od Dogubajazita. Počeo je da je gradi Isak Paša 1685. godine a završena je 1784. godine. Kompleks ima 366 soba, džamiju, hamam i još dosta pratećih objekata. Gradili su je majstori i umetnici iz Jermenije. Turci su posebno ponosni na ovu palatu, jer odatle su njeni vladari vladali carstvom koje u tom vremenu doseza čak do Kine. Smestamo se u hotel "SIM-ER" koji je udaljen 5 km van Dogubajazita prema Iranu na samom auto putu. Posle podne odlazimo u obilakak Dogubajazita.

ARARAT

27.8.2001.- Višak stvari ostavljamo na recepciji hotela. U 7,00 je doručak. Dolaze kamioni. Vojska kontroliše naše pasoše. Stiglo je i osam vojnih džipova i oko 30 vojnika. Sedamo u 9,15 h u kamione koji nas preko valovitih livada, oskudne vegetacije i korita rečica koje su derale dolinu spuštajući se sa zasneženog Ararata, prebacuju još dvadesetak kilometara bliže planini do 2400 m/nv do pastirskih stanova Elikoja. Put kojim idu kamioni je vrlo loš i na nekim delovima sa velikim usponom. Nažalost kamioni nisu mogli dalje pa menjamo plan umesto do 2800 nose nas do 2400 m/nv gde stižemo u 10,00 h. Tu nas dočekuju pastiri (kurdi) sa svojim konjićima na koje tovarimo naše rančeve. Oni svoje usluge nude za 50 \$ po jednom konjiću. Mi u 10,45 h po lepom i sunčanom danu započinjemo naš uspon. Prvo idemo jedno vreme putem, a zatim stazom koja preseca serpentine puta. Tempo relativno spor, čisto zato da se nebismo znojili. Vegetacije gotovo i nema, tek po koja oskudna trava i koji žbunić cveća. Uglavnom je kamen. Prolazimo pored poslednjih pastirskih stanova na 2800 m/nv oko 12,30 h, da bi oko 13,30 h stigli na jedinu livadu (Yesil) u moru kamenja gde postavljamo bazni kamp. Posle podne provodimo u pripremanju hrane i druženju. Najviše smo se družili sa Rumunima, Bugarima i Makedoncima. Pošto je sunce zašlo, postalo je hladno, tako da se veoma rano uvlačimo u naše šatore oko 19,30 h.

28.8.2001.- Sa prvim zracima sunca u 6,00 h već smo izašli iz šatora. Noć je bila mirna i topla. Pošto smo imali i danas konjiće na raspolaganju, tovarimo naše rančeve na njih, a mi u 8,35 h započinjemo naš uspon. Staza prvo blago vodi uzbrdo, a zatim nešto oštريje serpentinama se penje dobrom stazom. Tempo je opet prilično spor. Kao pravi džentlmeni puštamo dve dame (iz Rumunije i Bugarske) da one diktiraju tempo. I danas je vreme lepo i sunčano. Nogu pred nogu, bez ikakvih problema stižemo do 4200 m/nv u 10,35 h. Pred nama se ukazao suncem obasjan vrh Ararata, koji je obrzo prekrio oblak i koji bar dok smo mi tu bili više nije napuštao sam vrh. Mesto na kome podižemo prvi visinski logor je pored snežnog jezička koji se spušta sa samog vrha Ararata i koji će nam omogućiti da se snabdevamo vodom. Pošto smo među prvima stigli uspeli smo da pronađemo relativno ravan teren za šator, dok oni koji su kasnije došli morali su da prave plato za šator. Odguraju veće kamenje, a sitnjim se pokušava što je moguće više poravnati plato. Posle podne provodimo pripremajući supu, čaj, a bilo je i kafe. Počeli su oblaci da se navlače. Sneg pada, a zatim stiže i magla. Vetar počinje jako da duva. Dogovoren je da se sutra u 5,00 krene na vrh. Pošto je napolju bilo veoma neprijatno boraviti, već posle 18,00 h uvlačimo se u svoje šatore. Vetar celu noć orkasni duva. Nebo je crno i jako je hladno.

29.8.2001.- Već u 4,00 h kuvamo čaj. Vreme je grozno napolju. Hladno, vetar, magla. Turci neznaju šta da radimo. Šalju predhodnicu. Mi ostajemo u šatorima. Posle par sati se vraćaju. Kažu gore je minus 25°C . Definitivno odustaje danas od uspona. Ceo dan je duvao jak vetar, a magla re jako retko razilazila. Nebo je crno i veoma je hladno. U više navrata sneg je padao. Dogovoren je da sutra bez obzira na vreme idemo na vrh. Posle podne vetar pojačava i opet duva orkanski.

30.8.2001.- Čaj već u 4,00 h vri na našem primusu. Vetar nemilosrdno duva. Hladno je. Od oblaka zvezde se nevide. Mi kao prva grupa u 4,45 h krećemo. Prvo nas put vodi siparom. Velike kamene gromade sve više zamenjuju sitan sipar koji nam je do sada bežao pod đonovima naših cipela. Počinje da sviće. Magla i crni oblaci nisu nam dozvolili da vidimo dalje od kolege ispred sebe. Pored vetra koji nemilosrdno zavija pored naših ušiju, počeo je da pada i sneg. Tempo je možda i prespor, ali ipak napredujemo ka vrhu. Na oko 4800 m/nv zastajemo da stavimo dereze na naše cipele. Kačimo naše karabine na postavljenou uže i po tvrdom snegu, često i ledu krećemo dalje. Vetar kovitla sneg sa manjim zrncima leda, tako da se teško može gledati. U 9,30 h smo na vrhu na 5137 m/nv. Živa na termometru pokazuje minus $21,5^{\circ}\text{C}$. Već u 9,50 h silazimo. Već većih problema smo u prvom visinskom logoru na 4200 m/nv u 12,15 h. Rušimo šator, pakujemo stvari u ranac, tovarimo ih na konjiće i u 13,30 h uz led koji nas je tukao, ali bukvalno tukao, jer svako nezaštićeno mesto

odelom na našem telu bi ostala masnica krećemo u bazni logor. Tempo lagan i uz priču sada već sa našim drugarima Rumunima, Bugarima u Turcima stižemo u 15,00 h u bazni logor. Nažalost opet nam je nebo priredilo iznenađenje, spustila se prava provala oblaka. Postavljamo šator, priprema večere. Pošto u baznom logoru nema vode, naši pastiri na svojim konjićima su nam doneli vode u velikim kanistrima. Oko 19,30 h uvlačimo se u naše vreće za spavanje. Najzad mirna i topla noć

31.8.2001.- Sunčano jutro. Već u 6,00 pijemo jutarnji čaj. Vrh je i dalje u oblacima. Pošto smo spakovali sve naše stvari na konjiće u 8,30 h započinjemo silazak. Uglavnom koristimo stazice koje skraćuju put do pastirskih stanova. Kod pastirskih stanova na 2800 m/nv kod kojih smo već bili u 9,10 h, posluženi smo mlekom. Do naših kamiona stižemo u 10,50 h, a pošto smo svi pristigli u 11,40 h krećemo. Oko sat vožnje uz kišu koja je dobro pluštala i po štrückavom putu do našeg hotela u

Dogubajazit. Stigavši u hotel sprali smo prašinu koje je sigurno bilo dva prsta na nama. Posle večere održan je program uz uručenje sertifikata za uspon na Ararat koji je potrajan do duboko u noć.

1.9.2001.- Već u 5,30 h krećemo kombijem za Dogubajazit, a odatle u 6,00 h autobusom preko Agrija do Horasana gde stižemo u 9,40 h. Već u 10,10 h smo u vozu za Istanbul. Nikakvih problema nema u vozu.

2.9.2001.- U 11,45 do 12,15 h voz zastaje u Ankari, da bi u 21,35 h stigao u stanicu Hajderpaša u Istanbulu. Brodom se prebacujemo u evropski deo Istanbula i smeštamo se u hotel "Istiklal" odmah pored železničke stanice. Jeste jeftin hotel (13 DM), ali je takav i smeštaj.

3.9.2001.- Već u 6,30 h krećemo u obilazak Istanbula. Ala Sofija nažalost je danas zatvorena, zatim odlazimo do plave džamije i Kapali čaršije. U podne se nalazimo sa našim turskim drugarima iz ekspedicije i kolima krećemo u obilazak Istanbula. Među ostalim znamenitostima obišli smo i vidikovac Pjer Sali, pili bozu koja se pravi po receptu iz 1855 godine, a veče završili na Taksimu, centru evropskog dela Istanbula. Da bi smo ponovo prešli u azijski deo Istanbula bilo nam je potrebno 1,5 h čekanja na mostu preko Bosfora. Prenoćili smo kod prijatelja u delu Istanbula koji se zove Kadikoy.

4.9.2001.- Obilazak Azijskog dela Istanbula, da bi u 17,00 h brodićem se prevezli do železničke stanice "Bosfor", odakle u 20,35 h uz temperaturu od 25°C krećemo vozom za Jugoslaviju.

5.9.2001.- U 2,00-2,25 h smo na Turskoj granici, Svilengrad (Bugarska) od 2,45-3,30 h, Sofija (10,30-13,10 h), Katoline /Bugarska granica/ (14,20-15,15 h), vraćamo satove na ju vreme /sat unazad/. Dimitrovgrad (14,25-15,10 h) i stigavši u Beograd u 21,10 h završava se naš pohod na Ararat.

Sponzori ekspedicije: "Vojvođanska banka", Novi Sad; ŽTP "Beograd", Beograd; AD "Carnex", Vrbas.

Milivoj Erdeljan